

Metodické pokyny pro farmakoterapii chronické bolesti

Šestnáctého listopadu 2023 proběhl slavnostní křest Metodických pokynů pro farmakoterapii chronické bolesti, které vydala Česká společnost pro studium a léčbu bolesti (SSLB). Metodické pokyny volně navazují a doplňují Doporučení pro léčbu akutní pooperační bolesti, které vydala ČSARIM v roce 2022 a které rovněž adoptovala SSLB (dostupné na https://www.csarim.cz/getmedia/8802cabe-b-620-4839-9365-518af89e4f4f/DP_CSARIM_pooperacni-bolest-18-4-fil-nal-chir.pdf.aspx). Recentní dokument SSLB inovuje její starší metodické pokyny z r. 2016. Inovace se týká především nové klasifikace opioidů, která částečně zjednodušuje tradiční členění na slabé a silné opioidy, nová je kapitola o kanabinoidech, uvedena je i recentní legislativa v souvislosti s podáváním návykových látek (opioidů) pro léčbu bolesti.

Prvé kapitoly jsou věnovány obecným informacím týkajícím se farmakoterapie. Je publikována nová definice bolesti, která byla přijata Mezinárodní společností pro studium a léčbu bolesti (IASP) v r. 2020. Následuje informace o diagnostice bolesti, jejím základním rozdělení, možnostmi měření účinků léčby a obecné zásady farmakoterapie. V obecné části je dále dostatečně podrobný popis jednotlivých analgetik s uvedením jejich dávkování, indikací, kontraindikací a nežádoucích účinků. Tato část je obecně platná pro jakoukoliv farmakoterapii bolesti, tedy nikoliv jenom bolesti chronické. K této části je ještě přiřazeno několik kapitol o specifice léčby opioidy, vzniku tolerance, fyzické i psychické

závislosti, pseudozávislosti a dalších rizicích. Pro nealgeziology mohou být zajímavá pravidla pro podávání opioidů u chronické nenádorové bolesti spolu s tabulkou pro přepočítání dávek při přechodu z jednoho preparátu na druhý, poučení pro pacienty a základní legislativa s ohledem na řízení motorového vozidla pacienty, kteří opioidy pro chronickou bolest používají. Jak již bylo zmíněno, je nově zařazena kapitola týkající se léčebného konopí.

Specifická část podává metodický návod pro léčbu chronické nenádorové bolesti, bolesti při nádorovém onemocnění, bolesti zad, myoskeletálního systému, neuropatické bolesti, komplexního regionálního bolestivého syndromu, běžných bolestí apod. Poslední část je věnována specifickým skupinám pacientů: těhotným a kojícím, seniorům a dětem.

Uvedený metodický pokyn přesahuje odbornost algeziologie, protože pacientů s chronickou bolestí přibývá a dostávají se do naší péče. Proto je vhodné prostudovat přehledně uspořádaný dokument i lékaři naší odbornosti. Metodické pokyny pro farmakoterapii chronické bolesti jsou dostupné na internetové adrese https://www.tigis.cz/images/stories/Bolest/2022/Bolest_suppl_1_2022/pokyny_Bolest_suppl_1_2022.pdf.

doc. MUDr. Jiří Málek, CSc.

Klinika anesteziologie a resuscitace 3. LF UK a FNKV Praha

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORA:

doc. MUDr. Jiří Málek, CSc., jiri.malek@fnkv.cz

Článek přijat redakcí: 25. 11. 2023

Cit. zkr: Anest intenziv Med. 2023;34(4):196